

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ ·НЕОФИТ РИЛСКИ· БЛАГОЕВГРАД

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Жоржета Назърска**, УниБИТ,

за дисертационния труд на **Антон Георгиев Венев** *“Регионални политики на социализма в България и Югославия: регионите на Кюстендил и Куманово”*,
представен в Катедра *“История”* при ПИФ на ЮЗУ *“Неофит Рилски”*

Становището ми е изготвено въз основа на заповедта на Ректора на ЮЗУ *“Неофит Рилски”* (№1111/12.05.2025) и решението на научното жури (протокол №1/21.05.2025) и се отнася за дисертационния труд, представен в Катедра *“История”* при ПИФ за присъждане на ОНС *“доктор по история”* от Антон Георгиев Венев – докторант в редовна форма на обучение, с научен ръководител доц. д-р Кристина Попова (ОВО 2. Хуманитарни науки, ПН 2.2. История и археология, Докторска програма *“История на България”*). Становището е написано след непосредственото ми запознаване с документите по процедурата, която твърдя, че спазва изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за РАС в ЮЗУ.

1. Обща характеристика на дисертационния труд и изпълнение на националните минимални изисквания за ОНС *“доктор”* в ПН 2.2.

Антон Венев е бакалавър по история и педагогика на ЮЗУ (2001) и магистър по Европейски Югоизток на СУ (2013). Специализира в Ереван (2018-2021) и Баку (2019). Работи като библиотекар, учител по история и

хоноруван преподавател в ЮЗУ, а от 2011 г. и понастоящем е уредник в отдел *“Нова и най-нова история”* на РИМ-Кюстендил.

Дисертацията *“Регионални политики на социализма в България и Югославия: регионите на Кюстендил и Куманово”* е с обем 476 стандартни страници и съдържа увод, пет глави, заключение, списъци на източниците, на съкращенията, на таблиците и 8 приложения. Тя използва богат набор от първични и вторични източници на различни езици, вкл. от държавни, ведомствени и музейни архивохранилища в България и С. Македония. Първа глава е въвеждаща и представя двата политико-социални модела, установени в България и Югославия след Втората световна война. Следващите четири глави се занимават в сравнителен план с административно-териториалното и градоустройственото развитие, с индустриалните и аграрните трансформации, с образователните, културните и здравните институции в Кюстендилския и Кумановския регион от края на 40-те до нач. на 60-те год. на XX в.

В труда си авторът използва инструментариума на традиционната и социалната история, като вместо краеведски предпочита регионални, национални и локални перспективи. Той засяга както свръх интерпретирани въпроси, така и сравнително слабо проучвани аспекти от трансграничните взаимоотношения; спира се на връзката периферия – център и отраженията ѝ върху локалните идентичности и възможности за социална промяна. Докторантът показва много добро владение на методите на историческо изследване, поставяйки своето проучване в широки политически, стопански и културни рамки, и умело прилага сравнителния подход.

Авторефератът представя синтезирано и точно основното съдържание на дисертацията и е изготвен според действащите национални стандарти.

Наред с дисертационния си труд г-н Венев представя 6 публикации, които апробират съдържанието му и отговарят на националните минимални

изисквания в ПН 2.2. за придобиване на ОНС *“доктор по история”*. В раздел Г докторантът събира 80 т. при норма от 30 т. Декларирам, че нямам общи публикации с него.

2. Оценка на основните научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд

Запознавайки се със съдържанието на дисертационния труд, не открих плагиатство. Приемам го като резултат от самостоятелна, трудоемка и продължителна изследователска работа с оригинален, авторски почерк.

Изразявам съгласието си с научните приноси, посочени от докторант Венев в неговия автореферат. Сред тях бих открила преди всичко успешния му опит за разработване на регионално историческо изследване, фокусирано върху проблеми на Югоизточна Европа през втората половина на XX в. и имащо сравнителен характер. Трудът е образцово съчинение по социална история, което прави микро и микро разрези на обществата в България и НР Македония в регионален, национален и локален план. Въз основа на нови факти или допълвайки съществуващите, авторът създава или уплътнява историческата реконструкция на процесите на модернизация, урбанизация и икономическа трансформация на общества от периферен тип. Той предлага убедителни интерпретации за (не)ефективността от трансферирането на съветския тоталитарен модел в икономиката и културата на Източния блок и за значимите му различия с т.нар. югославски път на социализъм. Ръкописът показва уменията на своя автор да разработи историята на близкото минало (комунизма) чрез подхода на микроисторията и привличайки методи на политическата икономия и икономическата социология. Не на последно място, в труда се третира редица подпроблеми, до момента слабо или незадоволително проучвани в балканската историография: за административно-териториалното деление като средство за (де)централизация, за връзката на миграционните процеси с градското

планиране, благоустройство и стопанско развитие, за здравеопазването, ограмотяването и образованието със съответните им политики.

В дисертацията се откриват и безспорни научно-приложни приноси. Въведени са в обращение огромен брой първични източници - архивни документи, новоиздирени в институции на двете страни, материали от периодиката, статистиката и мемоаристиката. Ценна обработена информация съдържат също 32-те таблици и 8-те фотографии в Приложението.

3. Критични бележки, въпроси и препоръки

Имайки предвид качествата на труда, препоръчвам на автора да обмисли неговото публикуване. В този случай ще бъде полезно да се направи синтез на съществените факти и процеси.

Заклучение

Констатирайки, че процедурата за защита на дисертационния труд точно и коректно спазва изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за РАС в ЮЗУ; вземайки предвид, че докторантът изпълнява предвидените национални минимални изисквания в ПН 2.2.; и основавайки се на високото качество на представения научен труд, оценявам **положително** дисертацията и обявявам намерението си да гласувам **в полза** на присъждането на ОНС *“доктор по история”* на Антон Георгиев Венев, докторант в редовна форма на обучение, ПН 2.2. История и археология, Докторска програма *“История на България”*.

20.06.2025 г.

гр. София

Подпис:

(проф. д-р Жоржета Назърска)

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ ·НЕОФИТ РИЛСКИ· БЛАГОЕВГРАД

ACADEMIC STATEMENT

by Prof. **Georgeta Nazarska**, Ph.D., ULSIIT,

on the dissertation of **Anton Georgiev Venev** “*Regional Policies of Socialism in Bulgaria and Yugoslavia: the Regions of Kyustendil and Kumanovo*”, presented at the Department of History at the Faculty of Law and History at the “*Neofit Rilski*” South-West University

My statement was prepared basing of the order of the Rector of the “*Neofit Rilski*” South-West University (№1111/12.05.2025) and the decision of the scientific jury (minute №1/21.05.2025) and concerns the dissertation presented at the Department of History at the Faculty of Law and History for the award of the educational and scientific degree “*Doctor of History*” by Anton Georgiev Venev – a doctoral student in full-time education, with a scientific supervisor Assoc. Prof. Kristina Popova, Ph.D. (field of higher education 2. Humanities, professional field 2.2. History and Archaeology, “*History of Bulgaria*” Doctoral Program). I prepared the statement after finding that it meet the requirements of the Development of the Academic Staff in Republic of Bulgaria Law, of the Rules for its application and of the Internal Rules for DASRBL at the SWU.

1. General characteristics of dissertation and fulfilling the national minimum requirements of the educational and scientific degree “*Doctor*” in professional field 2.2.

Anton Venev is a bachelor of history and pedagogy of the South-West University (2001) and a master of European Southeast of the Sofia University

(2013). He specialized in Yerevan (2018-2021) and Baku (2019). He worked as a librarian, history teacher and part-time lecturer at the South-West University, and since 2011 and currently he is a curator in the “*Modern and Contemporary History*” Department of the Regional Museum of History - Kyustendil.

The dissertation “Regional Policies of Socialism in Bulgaria and Yugoslavia: the Regions of Kyustendil and Kumanovo” contains 476 standard pages divided into an introduction, five chapters, a conclusion, lists of sources, abbreviations, tables and 8 appendices. It uses a rich set of primary and secondary sources in different languages, incl. from state, departmental and museum archives in Bulgaria and North Macedonia. The First chapter is introductory and presents the two political and social models established in Bulgaria and Yugoslavia after the Second World War. The following four chapters deal in a comparative manner with the administrative-territorial and urban development, with the industrial and agrarian transformations, with the educational, cultural and health institutions in the Kyustendil and Kumanovo regions from the late 1940s to the early 1960s.

In his work, the author uses the tools of traditional and social history, preferring regional, national and local perspectives instead of domestic history. He touches on both over-interpreted issues and relatively poorly studied aspects of cross-border relationships; he focuses on the periphery-center relationship and its reflections on local identities and opportunities for social change. The doctoral student shows very good command of the methods of historical research, placing his research in broad political, economic and cultural frameworks, and skillfully applies the comparative approach.

The abstract presents the main content of the dissertation in a synthesized and accurate manner and is prepared according to the current national standards.

Along with his dissertation work, Mr. Venev presents 6 publications that approve its content and meet the national minimum requirements in

professional field 2.2. History and Archaeology for acquiring of the educational and scientific degree “*Doctor of History*”. In section D, the doctoral student collects 80 points out of a norm of 30 points. I declare that I have no common publications with him.

2. Assessment of the main scientific and applied scientific contributions in the dissertation work

Having become familiar with the content of the dissertation work, I did not find any plagiarism. I accept it as the result of independent, hard and long-term research work with an original, authorial style.

I am agree with the scientific contributions indicated by doctoral student Venev in his abstract. Among them, I would highlight, first of all, his successful attempt to develop a regional, comparative historical study focused on problems of Southeast Europe in the second half of the 20th century. The work is an exemplary work on social history, which makes micro and micro sections of the societies in Bulgaria and the People's Republic of Macedonia in a regional, national and local aspects. Based on new facts or supplementing the existing ones, the author creates or condenses the historical reconstruction of the processes of modernization, urbanization and economic transformation of peripheral-type societies. He offers convincing interpretations of the (in) efficiency of the transfer of the Soviet totalitarian model in the economy and culture of the Eastern Bloc and of its significant differences with the so-called Yugoslav path of socialism. The manuscript shows the skills of its author to develop the history of the recent past (communism) through the approach of microhistory and attracting methods of political economy and economic sociology. Last but not least, the work treats a number of sub-problems, so far poorly or unsatisfactorily studied in Balkan historiography: on the administrative-territorial division as a means of (de)centralization, on the relationship of migration processes with urban planning, public works and

economic development, on health care, literacy and education with their respective policies.

The dissertation also reveals undeniable applied contributions. A huge number of primary sources have been introduced into circulation - archival documents, newly discovered in institutions of both countries, materials from periodicals, statistics and memoirs. Valuable processed information is also contained in the 32 tables and 8 photographs in the Appendix.

3. Critical notes, questions and recommendations

Considering the qualities of the work, I recommend that the author consider publishing it. In this case, it would be useful to make a synthesis of the essential facts and processes.

Conclusion

Noting that the procedure for defending the dissertation accurately and correctly complies with the requirements the Development of the Academic Staff in Republic of Bulgaria Law, of the Rules for its application and of the Internal Rules at the SWU; taking into account that the doctoral student fulfills the national minimum requirements stipulated in professional field 2.2. History and Archaeology; and based on the high quality of the presented work, I **positively** evaluate the dissertation and declare my intention to vote in favor of awarding the educational and scientific degree “*Doctor of History*” to Anton Georgiev Venev, doctoral student in full-time education, professional field 2.2. History and Archaeology, “*History of Bulgaria*” Doctoral Program.

June 20th, 2025

Sofia

Signature:

(Prof. Georgeta Nazarska, Ph.D.)